

faae Forandringer i Valgloven; men Spørgsmaalet er kun om, ikke at kunne skaffe hurtige, voldsomme Forandringer i Valgloven, ikke at kunne skaffe Forandringer i Valgloven ved Noget, der kunde ligne en Eskamotering eller et Terningekast, ved Noget, der kunde følge af tilfældige Omstændigheder. Den ærede Minister vil vide bedre, end jeg kan sige ham det, at store Stater have været bragte paa Randen af Afgrunden derved, at de have benyttet tilfældige Omstændigheder til at give vedvarende Love. Det er en Fristelse for enhver Regjering, og i den Fristelse skal man ikke sætte en Regjering, allermindst under de Omstændigheder, som her ere tilstede. Lad os ikke glemme, at det er en af de meget vanskelige Omstændigheder for os, at, medens det maa skee kunde være let at gjøre saa at sige enhver Regjering umulig, saa er det meget vanskeligt i den deelte Tilstand, hvori Begivenhederne have stillet Landet, at skabe en ny Regjering. Denne Vanskelighed maae vi agte paa; det er den, som gjør, at Rigsdagen fra sin Side maa gjøre sig al mulig Flid for, at det bliver klart, at, dersom vi ikke kunne følges med Regjeringen, saa er det ikke Rigsdagens Skyld, men Regjeringens. Men Regjeringen maa fra sin Side ogsaa gjøre sig Flid for: at dette ikke bliver for klart; thi, dersom det bliver for klart, saa har Landet en meget slet Fremtid at see imøde. Jeg er meget overbevist om, at den ærede Minister, til Trods for alt det, der hos ham personligt kan bevæge sig, og som bringer ham til at ønske, at Valgloven maatte blive en almindelig Lov, der kunde komme til Behandling som saadan, og til Trods for, at han veed, hvad jeg har sagt ham, at jeg for min Person ikke skulde have Noget derimod, ligesom jeg vilde ønske, at selve Grundloven kunde være en almindelig Lov, dog vil erkende, at alle vi, der have denne Mening, maae vide,

at den i dette Dieblit forstandigviis ikke kan gjøre sig gjældende. Jeg mener ved forstandigviis ikke, at vi ved vor Tænkning, vor Undersøgelse og vore Grandfkninger ikke skulde kunne komme til at bilde os ind, at det var gjorligt; men jeg mener, at vor simple funde Sandsseopsfatning, naar vi see paa de Gjensstande, som omgive os, maa kunne lede os til at begribe, at med de Midler, vi for Dieblittet have ihænde, kunne vi ikke sætte det igjennem med Nytte.

Premierministeren: Jeg gjør mig vist ikke overspændte Forventninger om den Tilid, som kan fordres af Rigsdagen til Regjeringen; men det forekommer mig, at man yttre Mistillid ved Leiligheder, hvor der ikke er noget Stof dertil. Det forekommer mig saaledes, at det er aldeles ubetimeligt at yttre den med Hensyn til den Maade, hvorpaa Regjeringen i Grundloven vil bane Leilighed til at behandle Valgsystemet, nemlig, at Valgloven for Tiden fuldkomment bliver i Kraft som Lov, men siden kan forandres i enkelte Dele ved Hjælp af Overenskomst mellem Rigsdagen og Regjeringen, uden at omgjerdes endog i dens allermindste Dele, endog i Dele, der saa godt som eenstemmigt erkendes for at være usuldfomne, med den Hellighed, som Grundloven bestemmer, og uden de Vanskeligheder, som ere forbundne med igjen at kunne faae Noget forandret. Iøvrigt forekommer det mig at være et lidet betydende Beviis for, at der ingen Retning er til en Forandring i Grundloven, at der ikke kommer Forslag frem, hvorledes en Valglov skulde være indrettet. Der forekommer idelige Indvendinger og Klager over enkelte Dele af Valgloven; men et Forslag til en ny Valglov er Noget, som virkelig er meget vanskeligt. Der er Faa, som beskæftige sig saa alvorligt med saadanne Gjensstande, som dertil kunne behøves.